

Rada
Evropské unie

Brusel 30. července 2020
(OR. en)

10034/20

COASI 94
ASIE 46
CFSP/PESC 651
PE 45
ECOFIN 694
WTO 129
COHOM 59

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generální tajemnici Evropské komise

Datum přijetí: 22. července 2020

Příjemce: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie

Č. dok. Komise: JOIN(2020) 13 final

Předmět: SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ ZVLÁŠTNÍ
ADMINISTRATIVNÍ OBLAST HONGKONG: VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK
2019

Delegace naleznou v příloze dokument JOIN(2020) 13 final.

Příloha: JOIN(2020) 13 final

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 22.7.2020
JOIN(2020) 13 final

SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**ZVLÁŠTNÍ ADMINISTRATIVNÍ OBLAST HONGKONG:
VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2019**

SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

ZVLÁŠTNÍ ADMINISTRATIVNÍ OBLAST HONGKONG:

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2019

Shrnutí

Od předání Hongkongu Čínské lidové republice (dále jen „ČLR“) v roce 1997 Evropská unie (EU) a její členské státy pozorně sledují politický a hospodářský vývoj ve Zvláštní administrativní oblasti (ZAO) Hongkong. EU zastává politiku „jedné Číny“ a podporuje zásadu „jedna země, dva systémy“ a její uplatňování. V souladu se závazkem daným Evropskému parlamentu v roce 1997 Komise vydává výroční zprávu o vývoji v Hongkongu. Toto je 22. zpráva a týká se roku 2019.

Rok 2019 byl pro Hongkong výjimečně náročným rokem, přičemž neustávající nepokoje byly zpočátku vyvolány návrhy na změnu zákona o vydávání, jehož první čtení se konalo v legislativní radě dne 3. dubna 2019. Ve druhé polovině roku se uskutečnily velké demonstrace, došlo k protestům a souvisejícímu násilí, obléhání univerzit, vandalismu a narušení fungování dopravních sítí, letiště a dalších aspektů každodenního života. Protestující předali hongkongské vládě pět požadavků. Mezi důvody nepokojů patřily jak politické, tak socioekonomické problémy. V reakci na tyto okolnosti vláda stáhla návrh zákona o vydávání, poprvé od roku 1967 uplatnila mimořádné pravomoci s cílem zavést zákon o zákazu masek a do určité omezené míry komunikovala s protestním hnutím prostřednictvím komunitního dialogu. Požadavky protestujících na vytvoření vyšetřovací komise s rozsáhlou působností vycházely z obvinění ze zneužívání pravomoci ze strany policie. Hongkongská vláda však odmítla takovou nezávislou komisi vytvořit. Nezávislá rada pro vyšetřování stížností na policii (Independent Police Complaints Council, IPCC) posuzuje několik případů údajného zneužití pravomoci ze strany policie a na začátku roku 2020 měla zveřejnit předběžnou zprávu. Byla však zpochybněna přiměřenost jejích pravomocí.

Pokojný průběh voleb do okresních rad v listopadu vzbudil naději na deeskalaci násilí. Historicky vysoká volební účast ve výši 71,2 % dokládala důležitost, kterou obyvatelé Hongkongu přikládají výkonu svých demokratických práv. Po volbách pokračovaly do konce roku převážně pokojné hromadné protesty, přičemž došlo k několika násilným incidentům.

EU nadále vyzývá ZAO Hongkong a ústřední orgány státní správy, aby obnovily proces volební reformy tak, jak je zakotven v základním zákoně, a dosáhly dohody o volebním systému, který bude demokratický, spravedlivý, otevřený a transparentní. Všeobecné hlasovací právo by zajistilo hongkongské vládě větší podporu veřejnosti a legitimitu, což by pomohlo dosáhnout hospodářských cílů Hongkongu a vyřešit jeho socioekonomické problémy. Je třeba přesvědčivě reagovat na nespokojenost vyjádřenou prostřednictvím pokračujících protestů s cílem zajistit dlouhodobou stabilitu Hongkongu.

Zesílily obavy o narušení zásady „jedna země, dva systémy“ a autonomie Hongkongu. V Hongkongu jsou obecně nadále respektovány klíčové svobody a právní stát a nezávislost soudnictví zůstávají klíčovými zárukami. S ohledem na svobodu projevu však panují znepokojivé trendy, zejména v souvislosti s pokračujícími protesty. V návaznosti na rozhodnutí vrchního soudu ze dne 18. listopadu o protiústavnosti zákona o zákazu masek Peking učinil poznámky, ze kterých vyplývá, že hongkongské soudy nemohou rozhodovat o ústavnosti hongkongských právních předpisů a jejich souladu se základním zákonem. Jakékoli kroky k omezení pravomoci soudů v tomto ohledu by podkopaly autonomii Hongkongu,

včetně nezávislosti jeho soudnictví a právního státu. Systém boje proti korupci byl i nadále důsledný a pevný.

Z ekonomického hlediska byl rok 2019 pro Hongkong obtížným rokem, kdy došlo k poklesu HDP o 1,2 % a prvnímu rozpočtovému schodku za 15 let. To bylo z velké části způsobeno vnějšími faktory, jejichž vliv byl patrný již ke konci roku 2018, tj. zpomalením čínské ekonomiky a obchodním sporem mezi USA a Čínou, ačkoli zejména s ohledem na odvětví spojená s cestovním ruchem měly ve druhé polovině roku 2019 rozhodující účinek nepokoje. Hongkong má však velké fiskální a devizové rezervy, které mu umožňují čelit náročnému prostředí, zajišťovat stabilitu měny a podporovat podnikání. Jeho finanční a bankovní odvětví zůstávají odolná a vysoce konkurenceschopná, díky čemuž zůstává předním světovým střediskem pro primární veřejné nabídky akcií a zamezuje panickému odlivu kapitálu.

Evropská podnikatelská komunita v Hongkongu byla hospodářskou situací a nepokoji ovlivněna v různé míře. Evropské společnosti jsou většinou v režimu „vyčkávání“, ačkoli jsou hluboce znepokojeny politicky bezvýhodnou situací, násilím a bezprecedentním tlakem na podnikání. Evropská podnikatelská komunita oceňuje robustní právní systém Hongkongu, nezávislost soudnictví, základní práva a svobody a podnikatelské prostředí bez politických zásahů a považuje je za klíčové prvky konkurenceschopnosti regionu. Jakékoli narušení těchto hodnot by mělo v tomto ohledu negativní dopad na přitažlivost Hongkongu a jeho konkurenční výhodu oproti ostatním obchodním centrům.

EU vydala v průběhu roku několik prohlášení. Mluvící EU učinila tři prohlášení, a to dne 12. června, 1. července a 13. srpna. Vysoká představitelka učinila jménem Evropské unie tři prohlášení dne 17. srpna, 2. října a 18. listopadu. Tato prohlášení kladou důraz na problematiku otázky, včetně potřeby:

- odmítnout násilí,
- zahájit inkluzivní dialog s poukazem na ochotu Evropské unie podporovat ty, kteří jsou ochotni pracovat na deeskalaci a navázání tohoto dialogu,
- zajistit respektování klíčových svobod,
- zahájit komplexní šetření násilí, použití síly a základních příčin protestů.

Evropský parlament dne 18. července uspořádal rozpravu o Hongkongu a přijal usnesení o této situaci.

Politický vývoj

Hlavním tématem roku 2019 byla debata o **zákonu o pachatelích na útěku a vzájemné právní pomoci v oblasti trestního práva („návrh zákona o vydávání“)** a hromadné protesty vyvolané tímto navrhovaným opatřením. Hongkongský úřad pro bezpečnost předložil tento návrh v únoru 2019 s cílem usnadnit vydávání pachatelů do Číny, na Tchaj-wan a do jiných zemí. Jako jeden z důvodů reformy byla uváděna neexistence základu pro vydání občana Hongkongu, který čelil obvinění z vraždy, na Tchaj-wan.

Návrh zákona o vydávání byl ostře kritizován veřejností z řad právnických profesí, podnikatelů a občanské společnosti. Mezi hlavní důvody kritiky patřilo to, že původní návrh zahrnoval širokou škálu trestných činů, že nezajišťoval dostatečné přezkoumávání navrhovaných případů vydávání a že právní systém pevninské Číny neposkytoval dostatečnou ochranu lidských práv a řádného procesu. V reakci na to hongkongská vláda návrh přepracovala tak, že snížila seznam trestných činů podléhajících vydání ze 46 na 37 a upřesnila, že za trestné činy podléhající vydání musí být možné uložit trest odnětí svobody

delší než tři roky. Odpor veřejnosti proti návrhu se zintenzivnil, přičemž docházelo k velkým shromážděním a intenzivním debatám v legislativní radě.

Vzhledem k tomu, že se konflikt v této otázce stupňoval, správa omezila kontrolu návrhů právních předpisů ve výboru legislativní rady. Zahrnutí dalších záruk do návrhu zákona odpor veřejnosti nesnížilo. Organizace Občanská fronta za lidská práva prohlásila, že pochodu proti návrhu zákona se dne 9. června zúčastnil jeden milion lidí. Předsedkyně Výkonné rady Carrie Lamová dne 15. června oznámila pozastavení přijímání návrhu zákona o vydávání, nejednalo se však o jeho zrušení. Další pochod, který se uskutečnil dne 16. června, přilákal podle zpráv dva miliony účastníků – šlo o největší shromáždění tohoto druhu v historii Hongkongu. Oba pochody byly pokojné. Následně se protestující zaměřili na budovu legislativní rady a jiné vládní budovy. Někteří protestující 1. července vyrabovali budovu legislativní rady a způsobili značné škody, poté byla budova na tři měsíce uzavřena. Po násilných útocích skupiny maskovaných mužů na cestující ve stanici hromadné železniční dopravy ve městě Juen Long došlo k veřejným protestům. K útoku došlo po pochodu proti návrhu zákona o vydávání a následovala po něm varování, že protestující budou čelit odplatě, pokud přijdou do města Juen Long. Policie byla ostře kritizována za to, že nezasáhla s cílem zastavit násilí včas. Tento incident v současné době prošetřuje nezávislá rada pro vyšetřování stížností na policii.

Návrh zákona byl zcela a formálně stažen až 23. října. Dílčí ústupek v červnu nedokázal potlačit protesty, přičemž demonstranti nyní předkládají těchto pět požadavků:

1. formální stažení návrhu zákona;
2. vytvoření nezávislé vyšetřovací komise s cílem prošetřit sporné záležitosti včetně údajného zneužívání pravomoci ze strany policie během nepokojů;
3. ukončení používání slova „výtržnosti“ ze strany orgánů pro označování protestů, přičemž za související trestný čin se uděluje přísný trest odnětí svobody v délce až 10 let;
4. amnestie pro zatčené osoby a dále
5. zavedení všeobecného volebního práva pro volbu předsedy Výkonné rady a legislativní rady v souladu s ustanoveními základního zákona.

V průběhu protestů se vyvinula taktika protestního hnutí, které „nemá vůdce“, ale je dobře organizované. Kromě pravidelných povolených a nepovolených shromáždění a pochodů došlo k opakovanému zablokování hongkongského dopravního systému. Hromadné okupační stávky a protesty na mezinárodním letišti od července do září vážně narušily provoz a vedly k uložení omezujících opatření pro vstup do terminálů. Hlavním cílem narušení a vandalizmu byl systém hromadné dopravy, a to s ohledem na tvrzení protestujících, že podnik odpovědný za provozování systému spolupracoval s vládou na zabránění protestům, včetně uzavření stanic na místech konání protestů. Obchodní řetězce, u jejichž vlastníků nebo vedení se má za to, že chovají sympatie k Pekingu, se rovněž staly terčem vandalizmu.

U některých protestů bylo zaznamenáno opakované a hrubé násilí, házení zápalných lahví a vrhání jiných předmětů. Existují obavy z radikalizace některých osob v protestním hnutí. Policie se často uchýlovala k použití slzného plynu a střílení gumových a pytlíkových projektilů. Byla také zaznamenána střelba ostrou municí. V průběhu roku bylo objeveno několik improvizovaných výbušných zařízení. V listopadu jeden z protestujících utrpěl vážné zranění poté, co byl střelen do břicha policií, další protestující zemřel po pádu z krytého parkoviště a jeden muž byl těžce zraněn poté, co byl po sporu s protestujícími zapálen.

Donucovací orgány byly mnohokrát obviněny z překročení a zneužití pravomoci. Některé z těchto případů zneužití pravomoci byly zachyceny na kameru. Obvinění vyšetřuje rada pro vyšetřování stížností na policii, jež dostala za úkol vypracovat veřejnou zprávu o zásazích proti protestům ze strany policejních složek do začátku roku 2020. Mnozí členové

protestního hnutí nemají v radu pro vyšetřování stížností na policii důvěru, přičemž její důvěryhodnost byla poškozena, když se pětičlenná skupina mezinárodních odborníků, kterou jmenovala vláda v září 2019 s cílem pomoci jí v práci, přestala angažovat. Tito odborníci veřejně prohlásili, že rada nemá odpovídající vyšetřovací pravomoci a kapacity. Zveřejnění průběžné zprávy rady bylo odloženo až do dosažení výsledku soudního přezkumu, jehož cílem je zjistit, zda má rada potřebné pravomoci k provádění vyšetřování souvisejících s občanskými nepokoji.

V listopadu **demonstranti obsadili univerzitní kampusy**. V areálech Čínské univerzity a Polytechnické univerzity došlo k násilným roztržkám s policií a k obléháním, která trvala několik dní. Mnoho osob bylo zraněno a došlo k četným zatčením. Několik významných osobností občanské společnosti, včetně některých osob tradičně blízkých Pekingu, se snažilo zprostředkovat rozhovory mezi policií a protestujícími a zajistilo některým demonstrantům bezpečný průchod. Bylo vyjádřeno značné znepokojení ohledně zatýkání zdravotnických pracovníků poskytujících naléhavou lékařskou péči na Polytechnické univerzitě a špatného zacházení s nimi; bylo konstatováno, že tato skutečnost odrazovala zraněné protestující od vyhledání lékařské péče a že tak došlo k porušení humanitárních norem. V důsledku poškození vybavení a výbušné atmosféry došlo ke zkrácení univerzitních semestrů a následně se univerzity spoléhaly na dálkové vzdělávání. Volby do okresních rad v listopadu předznamenaly klidnější období v prosinci, kdy došlo k návratu k převážně nenásilným hromadným shromážděním a pochodům. Policie prokázala větší ochotu povolovat shromáždění, přičemž organizace Občanská fronta za lidská práva mohla poprvé od srpna pořádat pochod. Protestní hnutí má nadále širokou podporu: účast na povolených pochodech byla nadále značná, přičemž podle odhadů organizace Občanská fronta za lidská práva se dne 8. prosince zúčastnilo pochodu ke dni lidských práv OSN 800 000 lidí.

Mezi reakce hongkongské vlády na neustávající nepokoje patřilo využití dalekosáhlých mimořádných pravomocí zavedených během koloniálního období. V říjnu předsedkyně Výkonné rady použila zvláštní výnos o mimořádných nařízeních (ERO) z roku 1922 s cílem zavést s účinností od 5. října nařízení zakazující nošení obličejových masek na veřejných shromážděních („nařízení o zákazu zakrývání obličejů“). Jednalo se o první použití těchto pravomocí od roku 1967. Ačkoli mělo toto opatření velkou podporu v provládním politickém křídle, vyvolalo také ostrou kritiku za omezování osobní svobody, které s sebou nese, za jeho nevyhnutelnost a za nepřítomnost dohledu nad zákonodárci.

Právní spor vedl k tomu, že vrchní soud dne 18. listopadu rozhodl, že nařízení je neslučitelné se základním zákonem a že omezení práv vyplývající z tohoto právního předpisu se považují za nepřiměřená legitimním vládním cílům. V současnosti se očekává rozhodnutí nejvyššího odvolacího soudu v této věci.

Dne 26. září čelila Carrie Lamová obtížným otázkám 150 členů veřejnosti při dosud jediné příležitosti **dialogu s veřejností**. V rámci Úřadu pro inovaci a koordinaci politik (Policy Innovation and Coordination Office) byl zřízen Úřad pro dialog (Dialogue Office), který řídí snahy o dialog. Mezinárodní partneři, včetně EU, podpořili úsilí o zintenzivnění dialogu s cílem deeskalovat situaci. Občanská společnost se rovněž snažila podporovat dialog.

Dne 21. listopadu přijal kongres USA zákon o **lidských právech a demokracii, pokud jde o Hongkong a USA**, a zákon o ochraně Hongkongu. Vláda Čínské lidové republiky a hongkongská správa tento krok ostře kritizovaly. Mnoho členů protestního hnutí jej však přijalo pozitivně. Zákon stanoví pravidelné hodnocení míry, do jaké je respektována hongkongská autonomie, a to v souvislosti se zvláštním obchodním statutem, který USA Hongkongu přiznávají, a zavádí základ pro možné sankce vůči jednotlivcům, kteří porušují

lidská práva v Hongkongu. Zákon o ochraně zakazuje vývoz určitého zboží pro donucovací orgány do Hongkongu.

Volby do okresních rad proběhly dne 24. listopadu navzdory obavám některých členů protestního hnutí, že by mohly být pozastaveny v souvislosti s nepokoji. Období kampaně bylo narušováno násilím, přičemž došlo k fyzickým útokům na kandidáty a vandalismu ve stranických prostorách. Samotné volby se však konaly v pokojné atmosféře s nebývale vysokou účastí ve výši 71,2 %. Pandemokratičtí zástupci získali 395 z 452 křesel a ovládli 17 z 18 rad. Okresní rady mají pouze omezené poradní a politické pravomoci a vykonávají dohled nad značnými rozpočtovými prostředky. Okresní radní však rozhodují o 117 z 1 200 křesel ve volebním výboru, který volí předsedu Výkonné rady, a pandemokratické křídlo ve volebním výboru je nyní, před dalším plánovaným jmenováním předsedy Výkonné rady, které proběhne v roce 2022, posíleno.

Pokračující nepokoje a reakce vlády na ně se negativně projeví na veřejné podpoře správy. Z výsledků průzkumu veřejného mínění zveřejněného v říjnu vyplynulo, že obliba předsedkyně Výkonné rady klesla na rekordně nízkých 20,2 %. Další průzkumy ke konci roku zdůraznily nepříznivý dopad protestů na důvěru veřejnosti ke státním orgánům.

EU během roku vydala v reakci na vývoj v Hongkongu několik prohlášení. Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vydala prohlášení jménem EU dne 18. listopadu, 2. října a 17. srpna. Dne 17. srpna bylo rovněž vydáno společné prohlášení s kanadským ministrem zahraničí. Mluvčí vysoké představitelky vydala prohlášení dne 13. srpna, 1. července a 12. června. Evropský parlament dne 18. července uspořádal mimořádnou rozpravu o situaci v Hongkongu a přijal usnesení o této situaci. Stav v Hongkongu byl zmíněn v prohlášení EU ke třetímu výboru Valného shromáždění OSN a Radě OSN pro lidská práva.

Práva, svobody a rovné příležitosti

Podpora sebeurčení nebo nezávislosti nadále vedla k vyloučení z volebních procesů. Joshua Wong, generální tajemník strany Demosistō, byl vyloučen coby kandidát ve volbách do okresních rad, které se konaly dne 24. listopadu. Byl jediným kandidátem z 1 098 budoucích radních, který byl vyloučen. Ve třech dopisech státním orgánům a v odpovědi na otázky volebního komisaře se Joshua Wong distancoval od dřívější podpory nezávislosti. Volební komisař ve vysvětlení pro vyloučení uvedl, že ani Wong, ani strana Demosistō skutečně svůj postoj k nezávislosti nezměnili.

V září 2019 vrchní soud rozhodoval ve věci vyloučení Agnes Chowové z kandidatury v doplňovacích volbách do legislativní rady v roce 2018 na základě jejího přidružení ke straně Demosistō a toho, že tato strana prosazuje sebeurčení. Vrchní soud ve prospěch návrhu paní Chowové a na základě procesních důvodů shledal, že jí nebyla dána přiměřená možnost odpovědět na tvrzení, že nedodrží základní zákon. Soudce shledal, že došlo k „porušení zásady přirozené spravedlnosti nebo neustranného řízení“. Ve svém rozhodnutí však dodal, že prosazování sebeurčení nebo nezávislosti by nebylo slučitelné se základním zákonem.

Hongkongské **sdělovací prostředky**, včetně internetových sdělovacích prostředků, jsou nadále různorodé a nadále mají velkou míru svobody. Existují však obavy týkající se politického vlivu na některé části sdělovacích prostředků a autocenzury. Rovněž bylo vyjádřeno znepokojení ohledně údajných útoků na novináře, včetně použití násilí ze strany policie při protestech, a ohledně omezování práce novinářů v souvislosti s nepokoji. Mezi subjekty, které v tomto ohledu vydaly prohlášení, se řadí Klub zahraničních dopisovatelů a

Hongkongské sdružení novinářů¹. Hongkong se ve světovém indexu svobody tisku sestaveném organizací Reportéři bez hranic umístil na 73. místě.

Svoboda shromáždění byla během tohoto roku obtížného pro veřejný pořádek do značné míry respektována, přičemž orgány udělovaly povolení mnoha veřejným shromážděním a pochodům. Jak se násilí stupňovalo, častěji docházelo z bezpečnostních důvodů k odepření povolení pro tato shromáždění. Jedním z důsledků byla větší tendence k nepovoleným shromážděním, s nimiž bylo spojeno riziko konfrontace mezi protestujícími a policií.

Práva LGBTI osob. Nový předseda Komise pro rovné příležitosti (Equal Opportunities Commission, EOC) Ricky Chu Man-kin naznačil, že bude vynaloženo úsilí s cílem prosadit antidiskriminační opatření za účelem ochrany práv LGBTI osob. V současné době do oblastí působnosti právních předpisů o rovnosti spadá pouze pohlaví, zdravotní postižení, rasový původ a rodinný stav. Věci předložené soudům ze strany LGBTI aktivistů zaznamenaly určitý úspěch při provádění právní reformy. Zastoupení EU se připojilo k dalším misím a zúčastnilo se každoročního pochodu LGBTI.

Hongkong nadále vynakládal úsilí v boji proti **obchodování s lidmi** a za tímto účelem vypracoval akční plán. Jsou vyčleňovány další zdroje na opatření, mezi něž spadá screening možných obětí. Jako slabina se v souvislosti s reakcí Hongkongu uváděla nutnost spoléhat se na síť právních předpisů zaměřených na boj proti obchodování s lidmi, a nikoli na jediný právní předpis. EU a Hongkong v této záležitosti nadále úzce spolupracovaly. Obchodování s lidmi bylo předmětem diskusí na výročním zasedání strukturovaného dialogu mezi EU a Hongkongem v listopadu. Ve dnech 12. až 13. prosince se konal čtvrtý výroční seminář o předcházení obchodování s lidmi pořádaný EU a Hongkongem a financovaný v rámci programu EU TAIEX. Zabýval se otázkami společného zájmu, jako je spolupráce s občanskou společností a se soukromým sektorem, a obchodováním s dětmi.

Nedostatky přetrvávají v zajištění účinné právní ochrany **zahraničních pracovníků v cizí domácnosti**. Na tyto pracovníky se nevztahuje zákonná minimální mzda, musí žít u svých zaměstnavatelů a po ztrátě zaměstnání si musí najít práci do dvou týdnů, jinak je čeká vyhoštění. Vláda podnikla určité kroky s cílem řešit tuto znepokojivou situaci, včetně zřízení zvláštní telefonní linky pro zahraniční pracovníky v cizí domácnosti, kteří žádají radu a pomoc. Rovněž byl zaveden rozšířený screening těchto pracovníků s cílem zjišťovat případy obchodování s lidmi a nucené práce. Zastoupení EU uspořádalo 15. září na Čínské univerzitě promítání filmu a panelovou diskusi o právech zahraničních pracovníků v cizí domácnosti.

Chudoba a nerovnost nadále vyvolávají skutečné obavy, přičemž přibližně 20 % obyvatel žije pod hranicí chudoby. Na tomto nejdražším trhu s nemovitostmi na světě si málokdo může dovolit koupit nemovitost k bydlení a téměř 45 % populace žije v pronajatém veřejném bytě. Dne 16. října předsedkyně Výkonné rady ve svém programovém projevu oznámila několik opatření s cílem řešit socioekonomické nesnáze.

Systém boje proti korupci byl i nadále důsledný a pevný. Hongkong se pyšní vysokou úrovní transparentnosti a opatření proti korupci. Úřady a osobnosti z politických a obchodních kruhů uznávají, že transparentnost je nezbytná pro zachování silné pozice Hongkongu jakožto mezinárodního centra obchodu.

¹ Oba subjekty vydaly specifická prohlášení o násilí, která jsou k dispozici zde: https://www.fcchk.org/fcc-statements/?wpv_aux_current_post_id=1532&wpv_view_count=861-TCPID1532&wpv_paged=2.

Hospodářský rozvoj

Hongkongské hospodářství v roce 2019 zaznamenalo významný pokles, přičemž HDP poklesl o 1,2 %. V první polovině roku hospodářství pokračovalo ve zpomalování, které začalo v roce 2018, což vedlo k meziročnímu tempu růstu HDP jen ve výši 0,6 %. Skutečnost, že se Hongkong spoléhá na obchod a mezinárodní finance, a jeho úloha obchodního, podnikatelského a finančního mostu mezi Čínou a zbytkem světa jej činí obzvláště zranitelným vůči vnějším problémům a vývoji na pevnině. Po začátku nepokojů v červnu se hongkongské hospodářství ocitlo v recesi a HDP ve druhé polovině roku poklesl o 2,8 %.

Do konce roku 2019 zaznamenal Hongkong svůj **první rozpočtový schodek za 15 let** v důsledku nižších příjmů z prodeje pozemků a daňových příjmů a navýšení výdajů. V září agentura Fitch Ratings snížila rating Hongkongu na známku AA (z AA+) s negativním výhledem a agentura Moody's také změnila výhled Hongkongu na negativní. Avšak i po snížení ratingu jsou ratingy tohoto území nadále pevně v investičním stupni a Hongkong má velké fiskální rezervy, které představují asi 40 % jeho HDP.

Zahraničnímu obchodu Hongkongu uškodilo náročné vnější prostředí. Vývoz a dovoz zboží se v průběhu roku snížily v uvedeném pořadí o 4,1 % a 6,5 %. To vytvořilo dominový efekt, který se projevil v odvětví služeb souvisejících s obchodem, jež v Hongkongu tvoří zhruba 20 % zaměstnanosti a HDP. Kromě toho ve druhé polovině roku zaznamenal v důsledku nepokojů zásadní **pokles maloobchodní prodej** a za celý rok se snížil o 11,1 %. Zahraniční obchod, maloobchodní prodej a růst HDP začaly oslabovat již v roce 2018, což naznačuje, že hospodářství ztrácelo dynamiku ještě před začátkem nepokojů v červnu.

Jedním z nejviditelnějších důsledků nepokojů je **snížení počtu turistů**. Po červnu se počet příjíždějících turistů meziročně snížil o 39 %. Zhruba 80 % turistů tradičně pochází z pevninské Číny a odhaduje se, že na ně připadá zhruba 40 % celkového maloobchodního prodeje ve městě, zejména v odvětví luxusního zboží. Kromě maloobchodního prodeje byl pokles počtu příjíždějících turistů rovněž silně pocíťován v odvětvích pohostinství, stravování a dopravy.

Navzdory poklesu hospodářství se **nezaměstnanost** zvýšila jen nepatrně, a to z 2,8 % v posledním čtvrtletí roku 2018 na 3,3 % v posledním čtvrtletí roku 2019. Pokud však nedojde o oživení hospodářství, trh práce se může ocitnout pod větším tlakem. Inflace zůstala pod kontrolou, přičemž základní inflace spotřebitelských cen za rok činila 3 %.

Ceny **nemovitostí** mezi květnem a prosincem klesly o 4,5 %, ale kvůli silnému nárůstu na začátku roku ceny za rok 2019 jako celek vzrostly o 5,4 %. Hongkong zůstává jedním z celosvětově cenově nejhůře dostupných měst pro lidi, kteří si bydlení chtějí koupit. Průměrná čekací doba na obecní pronájem se prodloužila na 5,4 roku.

Ačkoli finanční odvětví vykazovalo vyšší odolnost než zbytek hospodářství, nebylo vzhledem k jeho velké expozici vůči Číně a regionu a relativně nízkému významu místních transakcí zcela ušetřeno dopadu tohoto hospodářského útlumu. Počet primárních veřejných nabídek akcií (IPO) se ve třetím čtvrtletí snížil, ale od září došlo k jeho oživení, a to včetně široce propagovaného sekundárního kótování společnosti Alibaba. V daném roce si Hongkong dokonce udržel své prvenství jako přední světové středisko pro primární veřejné nabídky akcií. Denní obrat na trhu však meziročně klesl o 18,9 % a index Hang Seng zaostával za ostatními hlavními indexy. Trendy na akciových trzích byly silně ovlivněny vývojem v pevninské Číně a pokračujícím obchodním napětím mezi USA a Čínou. Odvětví bankovníctví však zůstalo stabilní, přičemž kapitalizace bank a úroveň likvidity převyšovaly mezinárodní standardy. Hongkong má také velké devizové rezervy na podporu pevného

směnného kurzu hongkongského dolaru a do značné míry se vyhnul panickému odlivu kapitálu.

Hongkong se nadále profiloval jako centrum **zeleného financování** v regionu na základě svého odvětví správy aktiv a vládní podpůrné politiky zeleného financování. V květnu 2019 získal 1 miliardu USD prostřednictvím prvního zeleného státního dluhopisu denominovaného v USD. V roce 2019 se hongkongské orgány rovněž zaměřily na rozvoj tržní infrastruktury (tj. na budování kapacit zeleného financování u finančních institucí).

V roce 2019 byla provedena **auditní reforma**, která reorganizovala Radu pro účetní výkaznictví (Financial Reporting Council, FRC) jako nezávislý orgán dohledu, který reguluje auditory, a urychlila přechod od samoregulace k nezávislému dohledu v souladu s mezinárodními standardy. V listopadu 2019 přijala Hongkongská komise pro cenné papíry nový regulační přístup k **platformám pro obchodování s virtuálními aktivy**, které reguluje na dobrovolném základě. Licenci mohou získat pouze hospodářské subjekty, které splňují regulační standardy vysoké úrovně. **Rychlejší platební systém** (Faster Payment System, FPS) byl dále rozvíjen a došlo k propojení elektronických peněženek různých bank, a to i pro platby v RMB. Ačkoli jsou služby elektronické peněženky nabízeny také v pevninské Číně, zatím není možné provést vzájemné propojení.

Pokud jde o **podporu hospodářství ze strany hongkongské vlády**, Hongkongský měnový úřad dokázal následovat americkou centrální banku (FED) a během roku několikrát snížil úrokové sazby. V říjnu byla také snížena proticyklická kapitálová rezerva z 2,5 % na 2 % s cílem podpořit poskytování úvěrů bankami. Pokud jde o fiskální oblast, vláda zavedla balíčky záchranných opatření v hodnotě 30 miliard HKD (3,5 miliardy EUR). Cílem tohoto opatření bylo zejména snížit finanční zátěž domácností, podpořit malé a střední podniky a posílit odvětví dopravy a cestovního ruchu. Pozorovatelé balíčky kritizovali a podotýkali, že jsou příliš malé a představují pouze 1 % HDP. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že v listopadu MMF doporučil zvýšení veřejných výdajů, podporu hospodářství a řešení strukturálních problémů (nedostatečná nabídka bydlení, příjmová nerovnost atd.).

V říjnu předsedkyně Výkonné rady vydala svůj **programový projev pro rok 2019**, v němž se zaměřila na bydlení a sociální zabezpečení. Pokud jde o sociální zabezpečení, částečně opět zmiňuje dříve ohlášené záchranné balíčky a přidává směsici nových opatření. Pokud jde o bydlení, nejpozoruhodnějším návrhem bylo použít zvláštní výnos o zpětném převzetí pozemků s cílem získat zpět od developerských společností pozemky určené pro výstavbu husté zástavby k bydlení, pro kterou však dosud nebyly vypracovány plány výstavby, a použít tyto pozemky pro veřejné bydlení.

V průběhu roku 2019 **evropské podniky** do značné míry zaujímaly „vyčkávací“ přístup. Společnosti využívající Hongkong jako regionální centrum pro širší asijsko-tichomořský region byly významně ovlivněny americko-čínskou obchodní válkou a slabým světovým obchodem. U společností zaměřených na místní prodej byly vážným problémem nepokoje, zejména v maloobchodním odvětví (především v oblasti luxusního zboží) a v odvětví stravování. V těchto odvětvích bylo zaznamenáno výrazné snížení prodeje, přičemž hlavním důvodem byl prudký pokles počtu návštěvníků a spotřebitelských výdajů. Některé podniky se rozhodly omezit svou činnost. Pokud se situace nezlepší, mohou být společnosti nuceny zvážit další opatření.

Nyní již zrušený návrh zákona o vydávání a proces jeho přijímání vzbudily u evropské podnikatelské komunity velké obavy. V průběhu nepokojů evropské společnosti jednoznačně odsoudily násilí a zároveň vyjádřily vážné obavy z politicky bezvýchodné situace a z toho, jak ovlivnila podnikatelské prostředí v Hongkongu.

Rostoucí politický tlak a narušování běžného vedení obchodní činnosti byly v Hongkongu v roce 2019 novými prvky, které podnikatelská komunita obecně pozorovala s obavami. Účinné fungování Hongkongu, jeho role hlavního offshorového finančního centra pevninské Číny, jeho vysoký stupeň autonomie, nezávislé soudnictví a obecné respektování právního státu jsou považovány za jeho nejdůležitější konkurenční výhody. Pokud by došlo k narušení kterékoli z nich, Hongkong jako mezinárodní obchodní centrum by se stal méně atraktivním.

Obchodní a jiné politiky

V březnu Hongkong podepsal **dohodu o volném obchodu** s Austrálií. Dohoda o volném obchodu se sdružením ASEAN (podepsaná v roce 2017) vstoupila v roce 2019 v platnost pro Laos, Myanmar, Singapur, Thajsko, Vietnam a Malajsii. Hongkong také veřejně oznámil svůj záměr připojit se k regionálnímu komplexnímu hospodářskému partnerství (RCEP) a vyjednat další dohody o volném obchodu, zejména s Thajskem a se Spojeným královstvím po jeho odchodu z EU. V roce 2019 nebyly uzavřeny žádné nové dohody o podpoře a ochraně investic, přestože nadále pokračují jednání s Ruskem, Íránem a Tureckem.

Prioritou hongkongské vlády zůstává podpora **výzkumu a inovací**: předsedkyně Výkonné rady v programovém projevu oznámila přepracování několika režimů podpory pro inovace a technologie. S cílem podpořit inovace Hongkong také zavedl originální systém udělování patentů. Inovace jsou podporovány také v oblasti financí s cílem učinit z Hongkongu vedoucího hráče v oblasti technologií pro poskytování finančních služeb (tzv. „fintech“) a zeleného financování: v roce 2019 bylo v tomto městě vydáno prvních osm licencí pro virtuální bankovníctví a byla vydána první série státních zelených dluhopisů v hodnotě 1 miliardy USD².

Ochrana životního prostředí a dekarbonizace zůstaly v roce 2019 pro Hongkong podstatnými výzvami. V oblasti odpadů vláda přijala opatření s cílem omezit používání plastových brček a pěnoplastových potravinových nádob v prostorách sloužících převážně státním zaměstnancům. Stále se však čeká na systém poplatků za odpad představený v legislativní radě v listopadu 2018, o němž se vedla dlouhá jednání. Jediným významným plánem, jak se vypořádat s narůstajícím množstvím odpadů vyprodukovaných ve městě, je výstavba velkého spalovacího zařízení na výrobu energie z odpadů. Politiky a nástroje s cílem omezit množství odpadů a zajistit jejich využití a recyklaci z velké části nadále chybí. Pokud jde o znečištění ovzduší, významný krok vpřed byl zaznamenán v lednu 2019, kdy vstoupilo v platnost nařízení, podle nějž musí plavidla ve vodách Hongkongu používat pouze palivo s omezeným obsahem síry (maximálně 0,5 %). Hongkong také zveřejnil veřejnou konzultaci o dekarbonizaci s cílem vyvinout dlouhodobou strategii dekarbonizace pro toto území.

Vztahy mezi Hongkongem a pevninskou Čínou

Probíhající protesty měly zřetelný dopad na vztahy mezi Hongkongem a pevninskou Čínou. Vláda Čínské lidové republiky veřejně podporovala použití síly ze strany státních orgánů proti demonstrantům. Kromě toho tvrdila, že protestů využívají ti, kteří usilují o nezávislost Hongkongu, a že za podněcování nepokojů jsou odpovědné cizí mocnosti, přičemž pro toto tvrzení měla velmi omezené důkazy. Pevninská Čína uvádí jako hlavní příčinu veřejné

² Hongkong zavedl program zelených dluhopisů až do výše 100 miliard HK (11,5 miliardy EUR). V květnu představil Hongkongský měnový úřad také řadu opatření na podporu a propagaci rozvoje zeleného financování v Hongkongu.

nespokojenosti socioekonomické nesnáze. Prezident Si Ťin-pching označil násilí za „bezostyšné napadení“ zásady „jedna země, dva systémy“.

Nadále narůstaly obavy z toho, že hongkongský „vysoký stupeň autonomie“ je v rámci zásady „jedna země, dva systémy“ narušován.

Média informovala o nárůstu počtu vojáků lidové osvobozené armády rozmístěných v Hongkongu. V listopadu vyšel z kasáren v oblasti Kau-lung oddíl vojáků lidové osvobozené armády a odstranil barikády a sutiny, kterými byly během nepokojů zataraseny průjezdové komunikace. Podle podmínek základního zákona může hongkongská vláda požádat lidovou osvobozenou armádu o pomoc při odstraňování následků katastrof nebo zachování veřejného pořádku. V tomto případě však taková žádost nebyla podána.

Poté, co vrchní soud rozhodl o neústavnosti zákazu obličejových masek, mluvčí komise pro legislativní záležitosti Čínské lidové republiky uvedl, že o tom, zda jsou hongkongské zákony v souladu se základním zákonem, může rozhodnout pouze stálý výbor Všečínského shromáždění lidových zástupců. Ve svém prohlášení Hongkongská advokátní komora uvedla, že toto stanovisko je „z právního hlediska nesprávné“, že soudy v Hongkongu zrušily protiústavní zákony již dříve a že jakýkoli náznak toho, že hongkongské soudy nemohou provádět ústavněprávní přezkum, omezuje výkon soudní moci, která těmto soudům vždy příslušela, a je v rozporu se základním zákonem.

Politické nepokoje vedly ke zvýšení tlaku na hongkongskou podnikatelskou komunitu z obou stran politického spektra. Zaměstnanci některých společností v Hongkongu byli trestáni za účast na demonstracích a protestech a za komentáře vyjadřující podporu protestům v sociálních médiích různými opatřeními, mezi něž patřilo i propuštění. Samotné společnosti se ocitly pod tlakem, což vyústilo ve značně medializované případy rezignace vedoucích představitelů podniků a veřejných omluv za politické názory a jednání jejich pracovníků. Podniky vnímané jako pročínské se ve velké míře stávaly terčem těch, kteří s protesty sympatizovali. V některých případech na sebe akce braly podobu bojkotu, ale také násilných činů, zejména vandalismu v jejich prostorách.

V roce 2019 zůstal Hongkong **hlavním obchodním centrem pro pevninskou Čínu**, zatímco pevninská Čína zůstala zdaleka největším obchodním partnerem Hongkongu: 55 % hongkongského vývozu směřovalo do pevninské Číny, zatímco 47 % hongkongského dovozu pocházelo z pevninské Číny. Hongkong byl v roce 2018 pátým největším obchodním partnerem Číny (po USA, EU, Japonsku a Koreji). Pevninská Čína (zejména provincie Kuang-tung) zůstává pro Hongkong důležitou základnou pro pasivní zušlechťovací styk.

Hongkong byl také nadále **klíčovým čínským offshorovým finančním centrem a investičním centrem**. Jedná se o největší zdroj příchozích přímých zahraničních investic v pevninské Číně, na který připadá 54 % celkové částky (na konci roku 2018), a první cíl pro odchozí přímé zahraniční investice, na který připadá 65 % celkové částky. Na druhé straně byla pevninská Čína druhým největším zdrojem příchozích přímých zahraničních investic Hongkongu (na konci roku 2017 se na celkovém objemu Hongkongu podílela 25,5 %)³. V Hongkongu je kótováno 1 241 podniků z pevninské Číny, které představují 51 % z 2 449 společností kótovaných v Hongkongu, představují však 73 % celkové tržní kapitalizace (na konci roku 2019). V Hongkongu je kótováno 1 146 podniků z pevninské Číny, které představují 50 % z 2 315 společností kótovaných v Hongkongu, představují však 68 % celkové tržní kapitalizace (na konci roku 2018). Kapitálové trhy v Hongkongu a v pevninské Číně jsou propojeny prostřednictvím **systému Stock Connect**, který propojuje hongkongskou

³ <https://www.tid.gov.hk/english/aboutus/publications/factsheet/china.html>

burzu s jejími protějšky v Šanghaji a Šen-čenu, a systému vzájemného přístupu na trh **Bond Connect** v případě dluhopisových trhů.

V průběhu roku Hongkong a pevninská Čína pokračovaly v rozvíjení svých vztahů v rámci **dohody o užším ekonomickém partnerství (CEPA) mezi Čínou a Hongkongem**. V listopadu obě strany podepsaly změnu dohody CEPA v oblasti obchodu se službami, která zavedla další liberalizační opatření v odvětvích, jako jsou finanční a právní služby, stavebnictví a strojírenství, zkoušení a certifikace, zábava a služby cestovního ruchu. Tato změna má být provedena v červnu 2020.

V únoru 2019 byl zveřejněn dlouho očekávaný plán pro **širší okolí zálivu Kuang-tung – Hongkong – Macao**. Hongkong byl označen jako jedno ze čtyř zásadních měst v regionu (společně s Šen-čenem, Kuang-čou a Macaem). Hongkongu byla přidělena klíčová úloha při rozvoji širšího okolí zálivu, zejména v případě odborných služeb (včetně finančních služeb), a jako globální offshorové centrum obchodování s renminbi. Od zveřejnění plánu byla oznámena opatření včetně posílení spolupráce v oblasti práv duševního vlastnictví a celní spolupráce a usnadnění toho, aby obyvatelé Hongkongu mohli žít, pracovat a provádět vědecký výzkum v rámci širšího okolí zálivu. Kvůli nepokojům však v Hongkongu narůstají obavy, že by jeho úloha v širším okolí zálivu mohla být omezena ve prospěch ostatních zúčastněných měst.

Dvoustranné vztahy a spolupráce mezi EU a Hongkongem v roce 2019

Dne 28. listopadu 2019 se v Hongkongu konalo **třinácté zasedání strukturovaného dialogu mezi EU a Hongkongem**. Tento dialog poskytl příležitost k jednání o spolupráci v celé řadě oblastí, včetně dvoustranného obchodu, reformy WTO, finančních služeb, investic, zadávání veřejných zakázek, cel, inovací a technologií a obchodování s lidmi.

Podle průzkumu z roku 2019, který provedla vláda ZAO Hongkong, založilo své podniky v Hongkongu více než 2 300 společností z EU a více než polovina z nich má v Hongkongu regionální centrálu nebo regionální zastoupení. Podniky z EU jsou činné v celé řadě odvětví, zejména ve finančních a podnikatelských službách, obchodě, logistice, maloobchodě, stravování a stavebnictví.

V roce 2019 byl Hongkong osmnáctým největším obchodním partnerem EU v obchodu se zbožím a řadil se na deváté místo mezi obchodními partnery EU v Asii, přičemž celkový obchod činil 48,0 miliardy EUR (meziročně +3,4 %). Vývoz zboží z EU do Hongkongu činil 36,7 miliardy EUR, zatímco dovoz z Hongkongu činil celkem 11,3 miliardy EUR, což pro EU znamenalo výrazný přebytek ve výši 25,4 miliardy EUR (tj. její čtvrtý nejvyšší přebytek u dvoustranného obchodu). EU si rovněž udržela pozici druhého největšího obchodního partnera Hongkongu za pevninskou Čínou. EU byla během roku pro Hongkong druhou největší vývozní destinací a třetím největším dodavatelem dováženého zboží.

Hongkong byl nadále významným překladištěm pro obchod mezi pevninskou Čínou a EU. V roce 2018 přes Hongkong směřoval dovoz do pevninské Číny o objemu více než 10 miliard EUR, zatímco další vývoz zboží pocházejícího z pevninské Číny do EU přes Hongkong přesáhl 35 miliard EUR.

Hongkong zůstal pro EU pátým nejdůležitějším **obchodním partnerem v oblasti služeb** v Asii po Číně, Singapuru, Japonsku a Indii. V roce 2018 (posledním roce, pro který jsou údaje k dispozici) vzájemný obchod se službami činil 29,3 miliardy EUR (meziročně +8,7 %). Objem dovozu služeb z Hongkongu do EU byl 14,8 miliardy EUR, zatímco vývoz do

Hongkongu dosáhl 14,5 miliardy EUR, takže EU vznikl malý schodek ve výši 325 milionů EUR.

Obousměrné **investice** mezi EU a Hongkongem byly i nadále mimořádně významné. Statistické údaje Hongkongu ukazují, že, nepočítají-li se offshorová střediska, je EU s více než 2 300 společnostmi a objemem investic ve výši 136,2 miliardy EUR druhým největším zahraničním investorem v Hongkongu a do konce roku 2018 přispěla 8,2 % z celkového objemu přímých zahraničních investic (poslední dostupné údaje). Na konci roku 2018 činil celkový objem přímých zahraničních investic z Hongkongu do EU 168 miliard EUR, což z Hongkongu činí významný zdroj přímých zahraničních investic do EU.

Významné postavení Hongkongu v oblasti investičních vztahů s EU je částečně způsobeno skutečností, že značná část toho, co se statisticky zaznamenává jako „přímé zahraniční investice z Hongkongu“, ve skutečnosti pochází z pevninské Číny. Podle Rady pro rozvoj obchodu v Hongkongu vskutku více než 60 % odchozích čínských investic míří do Hongkongu nebo přes něj prochází. Stejně tak významný procentní podíl přímých zahraničních investic EU do Číny prochází přes Hongkong. Je to dáno především přítomností poskytovatelů vysoce kvalitních služeb a předvídatelným právním prostředím a dodržováním zásad právního státu v Hongkongu.

V průběhu roku EU a Hongkong nadále spolupracovaly v oblasti **cel** v rámci akčního plánu na zlepšení ochrany práv duševního vlastnictví, financovaného prostřednictvím klíčového rámce pro duševní vlastnictví. Akční plán byl v roce 2019 rozšířen na námořní přístavy v EU za účelem společné spolupráce a společné kontroly transferového nákladu. V březnu se v Hongkongu konalo zasedání pracovní skupiny EU–Hongkong v oblasti práv duševního vlastnictví a v červenci se v Bruselu konalo jedenácté zasedání smíšeného výboru pro celní spolupráci EU–Hongkong. I přes vynikající spolupráci byl Hongkong stále na druhé příčce míst původu, pokud jde o hodnotu zboží porušujícího práva duševního vlastnictví dováženého do EU, i když se toto zboží na jeho území nevyrábí. Obě strany zvažují, jak tento problém dále řešit a zlepšit spolupráci v této oblasti.

Hongkongské orgány zveřejnily dvě nové výzvy k předkládání žádostí o finanční prostředky na podporu účastníků programu **Horizont 2020** ze ZAO. Během strukturovaného dialogu se EU a Hongkong dohodly na prozkoumání možnosti rozšíření hongkongského mechanismu spolufinancování pro program Horizont 2020 a po jeho skončení i na soukromý sektor.

Pokud jde o **spolupráci v daňových záležitostech**, v únoru 2019 Hongkong pozměnil dva zbývající režimy pro offshorové finanční prostředky a offshorové soukromé kapitálové fondy s cílem vyřešit výhrady EU k jejich účelové vázanosti. Na tomto základě se Rada v březnu 2019 dohodla, že Hongkong splnil své závazky týkající se řádné správy v oblasti daní.

V oblasti **boje proti praní peněz a financování terorismu** zveřejnil Finanční akční výbor (FATF) v září 2019 zprávu o vzájemném hodnocení Hongkongu⁴. Hongkong je jurisdikcí, kde dochází k významnému množství činností souvisejících se zakládáním společností. Nedávno aktualizoval svůj režim s cílem zajistit, aby společnosti shromažďovaly a uchovávaly informace o skutečném vlastnictví ve svých prostorách, účinnost těchto nových opatření však dosud nebyla plně prokázána. Hongkong by měl rovněž podniknout další opatření s cílem zajistit, aby informace o skutečném vlastnictví týkající se právních ujednání byly snadněji dostupné a aby byly přesné.

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/mer4/MER-Hong-Kong-China-2019.pdf>.

EU a Hongkong společně dále usilovaly o nárůst **mezilidských kontaktů**, zejména v oblastech výzkumu, akademické spolupráce, mobility studentů, kultury a kreativního odvětví.

Zastoupení EU v Hongkongu vykonávalo širokou škálu činností v oblasti kultury, hospodářství a veřejné diplomacie, často ve spolupráci s členskými státy EU a jejich kulturními instituty. Mezi hlavní události roku patřil filmový festival EU, Evropský den jazyků, hongkongský knižní veletrh, účast na každoročním hongkongském shromáždění hrdosti LGBTI, seminář o plastových výrobcích na jedno použití, partnerství s IOM na Globálním migračním filmovém festivalu, seminář EU–Hongkong o prevenci obchodování s lidmi a promítání filmu a panelová diskuse s cílem prozkoumat práva zahraničních pracovníků v cizí domácnosti. Zastoupení EU pořádalo častá setkání s vládními úředníky, zákonodárci, akademickou obcí a občanskou společností.